

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

»Danica« izhaja vsak petek na celi poli in velja po pošti za celo leto 7 kron, za pol leta 3 krone 50 vinarjev, za četrto leta 2 kroni. V tiskarni sprejemana za celo leto 6 kron, za $\frac{1}{2}$ leta 3 krone, za $\frac{1}{4}$ leta 1 krono 50 vin., ako bi bil petek praznik, izide »Danica« dan poprej.

Tečaj LIII.

V Ljubljani, 11. majnika 1900

List 19.

Devica mogočna.

Koliko spevov
Te je slavilo;
koliko dnevov
Ti je cvetelo!

Ali v nemoči
vsak je utihnil;
v rasti cvetoči
vsak je ovénel,
predno, oj, predno
v Tvojo mogočnost
mogel je vredno
dahiniti slavo.

Vendar jaz majev
dan sem izvolil,
pesem iz krajev
srčnih sem zvalil:
Bolj jo preveva
moja nezmožnost,
lepše proseva
Tvoja mogočnost.

Miroselski.

Cerkve in zvonovi v dekaniji Kranj.

(Dalje.)

VI.

Kokra.

Malo se je še pisalo o skriti kokrški dolini, in vendar je ta kraj ljubeznivo gorsko zatišje, v nižavi posejano z njivami in senožetimi, v višji legi pa obdano z gozdi, nad katerimi se vzdigujejo skalnati vrhovi (Grintavec 2559 m, Kočina 2484 m, Greben 2060 m). Nekoliko čutila mora seveda imeti človek do prirodne lepote,

potem se mu tudi navidezno zapuščeni kraji zdijo prijetni. Obče znana med rastlinoslovci je bogata zaloga raznovrstne tukajšnje flore. Vasi v tri ure dolgi dolini ni nobene: hiše so raztresene semtrtje, nekaj ob cesti, nekaj v hribih, število duš okoli 400. Za previdenje bolnikov ima duhovnik najdaljša pota v Krems, k Celarjem in v Suhi dol. Na lepem kraju, ravno ondi, kjer se obrne cesta ob vodi Kokri skoro v ravnokotu naravnost proti severu, so zgradili l. 1797 cerkev, v kateri biva Marija čistega spočetja.

Marijino češčenje se je začelo množiti posebno od leta 431 dalje, ko je cerkveni zbor v Efezu zoper krivoverca Nestorija izrekel naravnost, da je Marija mati božja (*θεοτοκος*). Godove so slovesno obhajali in tudi njeno brezmadežno spočetje, dasiravno še le 8. decembra 1854 razglašeno kot verska resnica, je bilo od nekdaj znano v katoliški cerkvi. V naši škofiji so posvečene temu spominju poleg kokrške tudi župnijske cerkve: Grahovo, Kamenik, Studenec, Turijak in Zagradec.

Prvotna cerkvena, pripadajoča veliki pred-dvorski župniji, je stala precej višje nad sedanjo. Podrtija na griču kaže prostor, kamor so zahajali stari Kokrjani v hišo božjo. Imela je tri oltarje, zunaj pa je bila obdana z drevjem (mecesni, smerekami, brezami in gabri). Tu so se hladili božjepotniki, ko so došli po strmi stezi do Marijinega svetišča. Škoda košatih dreves, katera so morali v 17. veku vsled višjega povelja posekati. Takrat so hoteli imeti povsod svetle cerkve, zato so razširjevali okna in odstranjevali vse, kar je delalo senco.

Glavni škofov namestnik Talničar (Thal-nitscher) določi 5. junija 1694 natančen red, po katerem naj se vrše vsa duhovska opravila v preddvorski župniji. V tem zapisniku beremo o

Kokri naslednje: „Dan po Gospodovem vnebohodu je v Kokri (in Conkra)*) maša zoper črva (contra vermes), duhovnik dobi 30 krajc. Petek pred binkoštimi gre kokrška soseska s procesijo k sv. Egidiju na Belo. Datur quadrans coronati (Da se četrti del kronskega trdnjaka). V praznik sv. Urbana t. j. 25. maja je procesija k Materi božji v Kokro, cerkvenik pripravi kosilo. V spominj sv. Ivana in Pavla t. j. 26. junija je maša v Kokri, vsak posestnik da dva sira. Prvo nedeljo avgusta in 14. septembra se obhaja cerkveno blagoslovljenje. Dne 8. decembra sv. maša. Nedeljo po prazniku Marijinega spočetja se vršijo cerkveni računi.

Ljudstvo, bivajoče v tako oddaljenem goratem kraju, je srčno želelo lastnega duhovnika. Bilo ga je tudi potrebno bolj, kakor marsikje drugod. V letih 1745—1750 so hodili v Preddivor prosit župnika dr. Frančiška Rabič, naj je podpira pri ustanovi beneficija, ker sta „dva pobožna duhovna gospoda in medsebojna prijatelja“ Prim Debeljak († 1746) in Sebastijan Zorman († 1759) že leta 1743 vložila precejšnjo svoto kot temelj za duhovsko službo v Kokri. Poleg tega obljubi vsak posestnik, da bode dajal novemu beneficijatu 1 mernik repe, 10 glav zelja in 10 plavnikov (dolgi bukovih hlodov za drva, katere so iz zgornje Kokre plavili v spodnjo Kokro). Rabič menda ni dosti nasprotoval ljudski želji, akoravno so mu to očitali nekateri. Kokrjani dobé že leta 1751 začasnega dušnega pastirja in veseli so ga bili. V starih pismih beremo o tem: „Sedaj se je ljudem izpolnilo, česar so pričakovali tako težko. Prižgali smo luč pred Najsvetejšim (lumen diu noctuque ardens in ecclesia Concrensi), in vsled prejetih milosti že dolgo znana Marijina božja pot bo še bolj oživela.“ Od 1772 do 1784 je pastiroval Josip Zorman z imenom „beneficiatus curatus“, leta 1787 pa postane Kokra samostojna duhovnija.

Prvi lokalist Anton Ostenik (1787—1815) je bil krepak mož, trdnega zdravja in močne postave, rojen v Radoljici 1747. Poloti se zidanja nove cerkve, katero dovrši leta 1797. Tako delo je najbolj težavno v slučaju, ako ni denarja, in da ga je manjkalo tukaj, skoro ni treba omenjati. Cerkevne premoženja je bilo na razpolago le okrog 3000 gld., za vse drugo so morali skrbeti Kokrjani sami. Toda — hvala Bogu — našla so se dobrotna srca sosedov in Marijinih častilcev, ki so podpirali domačine, da se je mogla dovršiti stavba. Le zidanje stolpa je bilo treba

odložiti do ugodnejših časov. Da bi pa imeli vendar zasilen zvonik, napravijo lesenega ter ga postavijo na lesene stebre nad cerkveno streho. Tako je ostalo do leta 1833, ko sezidajo tudi ličen stolp, ki se vzdiguje na samostojni podlagi pred cerkvenim pročeljem.

Novo hišo božjo je posvetil pet let pozneje nadškof Mihael baron Brigido 27. junija 1802. Cerkev je prikupljiva, svetla in dovolj velika, znotraj 22 m dolga in 7.60 m široka. Soha v velikem oltarju nam predstavlja Mater božjo z žezlom v roki in z Detetom v naročju. Častiljiva je vsled starosti, pa tudi zaradi ljubeznivega izraza Jezusevega in Marijinega obličja. Božja pot še dandanes ni pozabljena; večkrat dohajajo posamezni romarji. Vsako leto dojde tudi desetero procesij iz naslednjih vasi: Preddivor, Potoče, Trstenik, Hotémože, Srednja Vas, Visoko, Viševsek, Možánica, Štefanja Gora in Jezersko na Koroškem. Vsakoletni večji shodi so: 25. marcija, veliki in mali šmaren ter v praznik Marijinega čistega spočetja 8. decembra. Spominja vredno je to, da imajo zlasti vojaki veliko zaupanje do kokrške Marije. Večkrat jo pride kak mladenič iz daljnih krajev (n. pr. poljanskih hribov) pomoči prosit; ako ga pa zadržuje vojaška služba, priroma njegova dobra mamica, da potoži „tolaznici žalostnih“ sinovo boleost. — Marijin oltar bi bil kmalu pogorel veliko saboto 1890, in z njim bi bila uničena tudi milostna podoba, toda na čuden način ni naredil ogenj posebne škode. Cerkvenik je pozabil po večerni procesiji vgasniti velikonočno svečo, gorela je po noči dalje in prigorela do oltarnih prtov. K sreči je ob voglih oltarne mize razpeti okvir iz medenine zadrževal, da se ogenj ni mogel širiti po oltarju. Spodnji deli prtov pa so do cela zgoreli na vseh treh straneh tje gori do okvira. — Na ženski strani stoji oltar sv. Ane (slikal M. Bradaška 1890), na moški strani sv. Urbana (slika L. Layer-jeva). Oba je izgotovil v približnem slogu velikega oltarja kipar Ambrožič iz Kranja, blagoslovil pa o priliki cerkvenega obiskanja knežškof dr. Jakob Missia 17. junija 1890. — Krstna in poročna knjiga se začenjate z ustanovitvijo samostojne duhovnije leta 1787, mrliška leta 1824, ker so še-le takrat napravili pokopališče (lokalist Mih. Arhar 1815—1830), poprej pa so pokopavali mrtve Preddivorom in je vpisávali v ondotnih maticah.

Cerkev ni imela do 1887 nobenega posestva. To leto jej proda Anton Polajnar (Mežnárec) za 100 gld. precejšen prostor, ki se razteguje od mostu tje gori do cerkvenega obzidja. Svet je bil nerodoviten, poraščen z grmovjem, semtrtja

*) Nad vse zanimiva je ta latinska oblika »Conkra«. Ohranjen je namreč v njej staroslovenski nosnik »on«. A danes ne beremo ostanka tega nosnika več v slovenskem, pač pa v nemškem izrazu: K-an-ker. Uredn.

so moleli iz tal štorovi in skale. Zemlja se je iztrebila, pognojila in zasadila s sadnim drevjem, da ima sedaj že lepo vrednost in je poleg tega kinč okolici.

Leseni stolpiček je do leta 1833 čepel vrh cerkvene strehe, pričakujoč boljše prihodnosti. Usmili se ga lokalist Mihael Rozman (1830—1835) ter se zida s kamenjem stare cerkve sedanji, ki stoji na močni podlagi pred velikimi vratmi. Iz njegovih lin sta se glasila dva majhena zvonova. Leta 1848 pa dobe župljani po prizadevanju takratnega dušnega pastirja „Valentinčka“ (Valent Ravnihar 1843—1853, † kot Ravbarjev beneficijant v Ljubljani 27. maja 1876) novo zvonilo, vglášeno v mol-trizvoku fis—a—cis = 1. 3. 5. Zvonovi merijo skozi spodnje krilo 109:91:71 cm; vsi trije so iz Anton Samassove livarne.

Veliki tehta 1259 funtov. Križ Marija brezmadežna, sv. Jurij. Glas dosti dober.

Srednji s težo 733 funtov. Križ, sv. Ana, sv. Josip.

Mali ima 358 funtov. Križ, sv. Mihael, sv. Florijan. Skupno zvonjenje vbrano, prijetno.

V vsej župniji: 1 cerkev in 3 zvonovi.

Tu sem dostavljamo pesem, s katero slavi jako znani † preddvorski graščak Edvard Urbančič († 18. avg. 1890), kokrško Marijo. Akopram kljubuje vsaki moderni zahtevi do umetnega pesnika, spoznavamo vendar iz nje poetišk vzlet tega nad vse zanimivega moža in pa blago, po-božno srce „starega Kranjca“ Urbančiča.

1.

Na čistem nebu se dani,
Višave zarja rumeni,
Valovi Kokre pa šumé,
Šumeči se naprej drvé
Kjer vodni šum najbolj bobni,
Prijazna cerkva stoji,
In verni romarji neznani' lepo
Pobožne, svete pesmice pojó.

3.

Od nekdanj je dokazano,
Po čudežih izpričano,
Da grešnik milost vsak dobi
Pri D'vic' Mariji kokrški.
Tam verni romarji izbran'
Od daljnih krajev k nji poslan'
Nebeški D'vic' načast neznan' lepo
Pobožne, svete pesmice pojó.

2.

Kmal' pa vetrovi pribučé,
Oblake čez goré podé,
Nebeški strop pretresa grom,
Vihar mecesne stare lom'.
Tam v cerkvi ljudstvo pa kleči,
Nebeški Devi se zroči,
In verni romarji neznani' lepo
Pobožne, svete pesmice pojó.

4.

Nad zvezde gor iz cerkvice
Malik pa nosi pesmice,
Nos' bistré Kokre vodni grom
K Mariji v njen' nebeški dom:
In deva v svoji milosti
Dolini vdana kokrški
Nad zvezdam' sliši kak' neznan' lepo
V kokrški cerkvi romarji pojó.

Župnik Josip Lavtižar.

(Dalje prihodnjič.)

Trsatski zvezdi.

I.

Ko srd nevihta besni svoj razliva,
ko v silnem hrumu se pode vetrovi,
buče peneči se morja valovi,
je srečen, kdor pod krovom tihim biva.

Gorje pa, komur sreča goljufiva
postlala ni za varnimi zidovi,

gorje mu, ladiji gorje njegovi,
pomóči mu ne more duša živa.

Ko do vrhunca prikipi mu sila,
in hladno zre odprto že gomilo,
jedinu up si Ti mu, zvezda mila.

ki Te nebo je samo izvolilo,
da z vrh Trsata čudežna krepila
pošiljaš srcu, ki Te je ljubilo.

II.

Nikoli namreč ni se še trdilo,
da onega kedaj si zapustila,
ki čast mu Tvoja sveta zmir je bila,
ki se zatekel je pod Tvoje krilo.

En sam skrotí pogled Tvoj vihre silo,
en sam pogled — in luna, ki zmaknila
za črni se oblak, bo spet svetila —
in krepko primeš zopet za krmilo. —

Potihnili bučeči so vetrovi,
san bajni vsa narava mirno sniva,
ljubko šumljajo burni prej valovi.

Leti čolnič kot sokol, ptica siva,
Trsata varni se bleste zidovi:
tu viher ni, tu tihi mir počiva.

Brat — c. *)

Ugovori in odgovori.

Francosko napisal Abbé de Ségur.

(Dalje.)

XV.

Veliko ugodneje je biti protestant nego-li katoličan. Pa, saj je to skoro vse eno: katolik ali protestant, kristijana sta oba!

Odgovor: Da, prav praviš, skoro vse eno, prav kakor je ponarejen denar skoro enak pravemu denarju. Edin razložek je, da je eden dober, a drugi napačen. V verskih stvareh se ne vpraša, kaj je ugodno, ampak kaj je resnično.

Ne zabi, dragi prijatelj, glavnega načela: Med resnico in zmoto ni nič v sredi. Kar ni resnično, je napačno, in kar ni napačno, je resnično. V verskih stvareh je to načelo mnogo važnejše nego v kaki drugi znanosti. Le ena vera je prava vera, to smo videli — vera Jezusa Krista, ki obsega vsa stoletja, vse narode, vse ljudi in se zove rali tega katoliška t. j. splošna.

Protestantizem ni ta vera Kristova, torej protestantizem ni prava vera, napačna je, zmotna in popačenje krščanstva. Že to bi bilo dovolj, toda idimo dalje in si stvar preiskujmo natančneje.

Jezus Krist sam je utemeljitelj krščanstva in njega edin Gospod. Tega tudi še ni nihče tajil. Po tem takem nima noben človek pravice učiti in pro-

*) Brezdvombeno ste poklicani, da se ukvarjate s petijem. Zato Vas vnmamo, da posežete še v Bogo- in domoljubne strune.

povedovati vero krščansko, ako ni pooblaščen od Jezusa Krista. Recimo, da bi ti rekel: „Prijatelj, kaj ne, ti si kristijan? Krščanska vera te uči to in to resnico, nalaga ti to in to dolžnost, a jaz sem vse to preuredil (reformiral). Ni treba, da bi vse veroval. Od te in te dolžnosti, ki ti je nadležna, te opravičam; kar ti tvoja vera prepoveduje, ti jaz dovoljujem i. dr.“ Kaj si boš mislil o meni? Zavrneš me rekoč: „Kdo pa si ti, ki to delaš? Moja vera ima le enega Gospoda in Učitelja in ta je Jezus Krist. Ali te je On poslal? Na kak način in kedaj? Dokaži mi svoje božje poslanstvo!“

Ko se je v današnjem času na Francoskem Châtel, ustanovnik tako imenovane francosko-katoliške cerkve, v Nemčiji Ronge, ko je v 4. stoletju Arij in ko so se pred tremi stoletji Luter, Kalvin, Cvingli proglasili za take reformatorje krščanstva, zavrnil bi je lahko s tem enostavnim vprašanjem, ki je uči zdrav razum.

In v resnici so jim mnogi stavili to vprašanje, a niso dobili odgovora; le nizke strasti*) so pripravile ljudi do tega, da so sprejeli novo vero. In zares je bila ta zelo ugodna človeškemu nagnjenju. Odpravili so vse, kar je bilo nadležno, težavno; pokorščino pravim cerkvenim poglavarjem, potrebo dobrih del, spokorna dela, post in zdržek, izpoved, neoženjenost duhovnikov, redovniške obljube i. dr. Vse se je odpravilo, vsakemu naj bi bilo kot pravec vere in del sveto pismo, katero pa sine vsakdo tolmačiti, kakor mu drago.

Razum onih, ki so poslani od Jezusa Krista, nima nihče pravice učiti krščanske vere. Kdo pa so ti poslanci, ti poglavarji svete vere, ti zakoniti pastirji krščanskega ljudstva? Kako naj je spoznamo? Po dveh zelo enostavnih resnicah.

Čitaj najprvo vsa ona mesta v svetem evangeliju našega Gospoda Jezusa Krista, kjer postavlja sv. apostola Petra vrhovnega poglavarja svete cerkve t. j. vseh kristijanov in ukazuje njemu in vsem drugim apostolom učiti Njegovo vero med vsemi narodi.

Drugič opazuj veliko zgodovinsko dejstvo, ki je tako jasno in neovrgljivo, da si ga ne upajo tajiti niti protestantje, namreč dejstvo, da si od sv. Petra pa do sedanjega papeža, kot rimskega škofa in načelnika vesoljni katoliški cerkvi, v nepretrgani vrsti papeži sledé.

1.) Ali more sploh kaj biti jasnejšega, nego so Kristove besede, ki je je govoril sv. Petru? „Ti si Peter (t. j. skala) in na to skalo bom zidal svojo cerkev in peklena vrata je ne bodo zmaga. In tebi bom dal ključé nebeškega kraljestva; in karkoli boš zvezal na zemlji, zvezano bo tudi v nebesih, in karkoli boš razvezal na zemlji, razvezano bo tudi v nebesih.“ (Mat. 16, 18, 19). S temi besedami je bil sv. Peter po Jezusu Kristu postavljen za vrhovnega poglavarja, za nepremakljiv temelj, za vrhovnega pastirja sv. cerkve in vsem ostalim njegovim učencem. Tako so umevali te besede kristijani vsa stoletja.

a) Torej je krščanska cerkev, ker je Jezus Krist rekel: moja cerkev.

*) Nobeden katolikov ne more postati iz prepričanja protestant; vselej provzroča tak prestop kaka strast: razlagali so nam pred leti knezškof Krizostom.

Uredn.

b) Samo ena je krščanska cerkev, zakaj Jezus ni rekel: Moje cerkve, ampak: Mojo cerkev.

2) Ktera je prava med vsemi onimi cerkvami, ki si prisvajajo to čast? Ona, ki je sezidana na sv. Petra, ona, ki jo vlada in poučava sv. Peter, ki živi v svojih naslednikih. Potemtakem je to katoliška cerkev, koje vrhovni poglavar je papež, pravi naslednik sv. Petru.

Ali more biti kaj enostavnejšega nego je ta zaključek?

Neposredno pred svojim vnebohodom je Izveličar še enkrat zatrdil to, kar je bil rekel Petru. Iz nova mu pravi: „Pasi Moja jagnjeta, pasi Moje ovce!“ (Ivan 21, 15, 16, 17)

Kar se tiče apostolov, jasne so po vsem Jezusove besede. V evangeliju sv. Ivana v 20. poglavju, v 21 in 22. vrsti čitaš, kako govori Izveličar po svojem vstajenju zbranim apostolom: „Kakor je Mene Oče poslal, tako Jaz vas pošljem. Prejmite sv. Duha!“ V evangeliju sv. Mateja v 28. poglavju, v 19. in 20. vrsti beremo, kako jim je govoril po svojem vstajenju: „Torej pojdite in učite vse narode in kršćite je v imenu Očeta, in Sina in svetega Duha. Učite je izpolnovati vse, karkoli sem Vam zapovedal. In glejte! Jaz sem z Vami vse dni do konca svetá.“ V evangeliju sv. Luke v 10. poglavju, 16. vrsta se pripoveduje, kako Izveličar razpošilja svoje dvainsedemdesetere učence, rekoč: „Kdor vas posluša, Mene posluša, in kdor vas zaničuje, Mene zaničuje.“ V evangeliju sv. Ivana v 3. poglavju v 18. in 36. vrsti beremo važne besede, katere Jezus ponavlja in povdarja: „Kdor vanj (v Sinu Božjega) veruje, ne bo sojen; kdor pa ne veruje, je že sojen.“

To so Odrešenikove besede. Poglejmo Njegova dela

3) Le papež in škofje, sedanji poglavarji katoliške cerkve, so pravi nasledniki sv. Petra in drugih apostolov, ker edino oni morejo dokazati nepretrgano nasledstveno vrsto od sv. Petra. Tega ne more nihče utajiti — in Peter je bil, kakor jasno in določno izražajo Kristove besede: vrhovni poglavar apostolom. Papežu samemu in škofom samim veljajo one Jezusove obljube. Zato le samo pri njih ostane Jezus do konca sveta, da je varuje vsake zmote v verskih in nravnih stvareh in v delitvi zakramentov.*) Njim samim je dana oblast poučavati, propovedovati in čuvati Kristovega nauka. Oni so torej pravi in zakoniti pastirji krščanskim narodom. Le, če njih slušam, če se vedem po njihovem nauku, le potem sem prepričan, da živim v pravi izveličalni veri.

Dragi prijatelj, le poglej, kako koristno je, ako slušamo na ta način jasno, nezmotljivo, božjo oblast (avtoriteto) katoliške cerkve.**)

*) To je, kar razumevamo z izrazom: »nezmotljivost cerkve«. Nič drugega ni torej, nego nezmotljivost Jezusa Krista, božja nezmotljivost, ki jo je dal cerkvi.

**) Ne pa da sami tolmačimo sv. pismo kakor bi se nam ljubilo, kar je izmed glavnih načel protestantom. Protestant si torej sam sebi naredi vero? Ali je pa mogoče resnico si napraviti? Ali ni resnica Bog sam? Le Bog je od vekomaj popolen, dovršen. Med protestanti je toliko ver kolikor glav in celo vsak posameznik si lahko menja vsak dan svojo vero; le sv. pismo si namreč malo drugače potolmači. — Tako je, ako se človek zanaša na svojo slabost.

ve, kaj mu je verovati in česa naj se ogiba, če hoče biti kristijan. Dovolj je, da posluša svojega župnika, katerega mu je poslal škof; škofa samega pa je poslal papež, in ta je namestnik Jezusu Kristu. Njegov vidni zastopnik, po katerem vedno in vedno uči in nezmotljivo odločuje, kaj se mora verovati in kaj ne.

Kako priprosto vravnano in kako lepo! Kako edinstvo izvira iz te avtoritete! Povsodi ista vera, isti nauk: v Rimu, v Parizu v Kini, v Ameriki, v Afriki, v Aziji. Povsodi en in isti resnični verski nauk, izhajajoč s prestola Kristovega namestnika. Povsodi isto svečeništvo, kojega vidni poglavar je papež, nevidni pa Jezus Krist sam. Kamor koli prideš, ista daritev, isti obredi, isti zakramenti, ista sredstva za posvečenje in izveličanje! Tem lepše in nadnaravnejše je to edinstvo, ako se spominjamo, da je krščanska družba kateri je na čelu papež, razširjena po vsem svetu. — Povsod so katoličani, in to znači kakor je sv. Avguštin opomnil pred 1500 leti že njihovo ime, zakaj katoliško se pravi splošnje; katolik se pravi splošnjik. Katoliška cerkev obsega vse čase, vse dežele, vse narode. Jezus je rekel, da se bode katoliška vera vsem narodom oznanjevala, predno pride sodnji dan. (Matej 24 14).

Povsod, kjer se širi katoliška cerkev, širi se ob enem krščanska svetost. Vedno in povsod privede cerkev do vzvišene popolnosti vsakega, ki je v sprejemljiv za njene nauke. Devetnajst stoletij je in še vedno dobiva cerkev novih svetnikov, njen Bog in Ustanovnik Jezus Krist ni prenehal s čudeži potrjevati in dokazovati svojih slušabnikov svetost.

Protestantizem (kakor že ime kaže, zakaj „protestirati“ se pravi „ugovarjati“) je rušenje tega reda, seveda pod pretvezo reforme t. j. zboljšanja. Že ime protestantizma pomenja prevrat.

Protestantizem je razcepljen na številne sekte, ki se med seboj sovražijo in so le v tem edine, da mrzijo katoliško cerkev. So pa te sekte: Luterani, Calvinisti, Cvinglijanci, Valdezi, Anabaptisti, Pedobaptisti, Prezbitrijanci, Anglikani, Kvekarji, Pietisti, Metodisti i. dr., vseh skupaj do dvesto ločin. Protestantizem je verska anarhija, verska brezpostavnost.

Protestantizem je zavrgel temelj vere, namreč učno oblast — in torej nezmotljivost učeče cerkve, pravih pastirjev in učiteljev narodov. Tako je napal krščanstvo v njegovem bistvu. Protestantizem tako lepo govori o veri, a v resnici je pa razrušil vero t. j. podložnost pameti in srca božji oblasti (avtoriteti). In zares, protestant veruje le lastni razlagi sv. pisma. Torej odstavlja one, ki je je Jezus Krist postavil za sodnike v perečih vprašanjih, in samega sebe postavlja na njihovo mesto. Protestant veruje svojemu razumu, a ne božji besedi. Vere nima nikake, ima le neko menenje, ki je pa izpremenljivo, kakor on sam; in le temu menenju veruje. Tako sem jaz zapisal; to mi je govoril nedavno protestant, ki se je pa vrnil k katoličanstvu.

Radi tega se protestantizem oklene vsakega novega nauka in menja — kakor veter vleče — vsako leto, da, vsak dan svoje veroizpovedanje. Kar

je včeraj učil, danes zavrže, in zastonj iščeš v njem najglavnejših znakov: starosti, edinosti, splošnosti, stalnosti. Rad bi videl protestanta, ki bi vedno enako odgovoril, kaj je resnica, kaj veruješ in kaj mora vsakdo verovati, ako želi ostati kristijan. Ze pred 1600 leti pa je rekel Tertulijan Montanu: „Ti menjaš svoje menenje, torej se motiš.“

Časih vzbudi protestantizem v svojih spoznavalcih krepostno življenje in to zato, ker si je sredi podrtin ohranil še nekaj resnice. A lahko rečemo, da te kreposti ne vzniknejo iz protestantizma, ampak da obstajajo kljubu protestantizmu, v resnici pa so katoliškega izvira in pripadajo sv. cerkvi, ki jo je popustilo protestanstvo. Čim bolj je kdo protestant, tem manj je krščansko kreposten, a tem bolj so protestantje krepostni, čim bolj se približujejo nam. Po vsej pravici se je govorilo o angleškem protestanstvu, da je med vsemi sektami najmanj popačeno, ker je bilo najmanj reformirano.*)

Protestantizem zameta prav tisto, kar je v veri tolažilnega, nežnega in ginljivega: Prisotnost Jezusa Krista v zakramentu ljubezni; sveto izpoved, to sodišče usmiljenosti in odpuščanja; ljubezen do blažene Device Marije, Matere Izveličarjeve, katero je dal on sam ob svoji grenki smrtni uri nam za mater; priporočitev do svetnikov, teh naših poveljanih bratov, naših prijateljev, ki so že pred nami šli v večno domovino in nam kažejo pot po svojem izgledu i. dr.

Protestantizem nima nikakega pravega bogo služja, zakaj to kar se godi v onem velikem praznem prostoru, ki ga imenujejo cerkev, ni vredno — tega imena.

Ali si že kdaj vstopil vanj? Na prvi mah se ti je zdelo, da so to skupščine polne verskega duba. Če si pa dalje ostal, nisi si misliti mogel, kako da bi bil tu notri Bog posebno ljubeznjivosti pričujoč.

Glavna napaka protestantizmu je — odkrito govorimo — ošabnost. Zato nima svetnikov, nikdar še ni vzgojil prave usmiljene sestre t. j. ponižne, ljubezni polne dekle božje in Njegovih revežev. Protestantski misijonarji so prav za prav le trgovci s sv. pismom. Primerjaj je z apostoli, ali z našimi katoliškimi misijonarji, ki so po apostolih podedovali gorečnost, usmiljenost, potrpljenje in vero! Kaka ti razlika!

Protestantski duhovniki propovedujejo brez božjega poslanstva. S kakšno pravico poučujejo druge? Sami priznavajo, da niso v ničem kaj več ali kaj višega nego drugi ljudje. Saj so vsi kristijani duhovniki, pravijo, in po menenju mnogih tudi vse kristijanke. Odkod imajo torej pravico svojim bratom razlagati besedo božjo? Ali so nezmotljivi? Kot zakonski možje niso več možje božji, zaročniki cerkvi, darežljivi in požrtvovalni možje.

*) Zadnjih 30 let opažamo, da dobri in pobožni protestantje — sosebo učenjaki — očitno po tem hrepene, da bi se združili s katoliško cerkvijo. Njihova vera se le še po imenu imenuje protestantska. V številnih stvareh posnemajo nas. Mnogi se že imenujejo katoličane. Mnogi, zlasti na Angleškem, sopet časte Device Marijo, verujejo na sv. mašo i. dr. Tako preskrbi Božja previdnost, da bode vsepovsod eden pastir in eden hlev.

Ponovimo vse v kratkem! Protestantske sekte, tako starejše, ki so nastale pred tremi stoletji, kakor tudi novejše, ki nastajajo v našem času kot pomnožene izdaje teiste vere — one nasprotujejo jasnim besedam Jezusa Krista, nasprotujejo zgodovinskemu izročilu vseh stoletij, kakor tudi ideji neizpremenljivosti, edinosti in popolnosti, katero mora imeti vsako delo božjih rok. Radi tega pa tudi ne morejo biti „ena, sveta, splošna cerkev“ ali družba učencev Jezusa Krista, katero so ustanovili pred devetnajst stoletji apostoli tega božjega Učitelja.

Čudno je to, da se ni še nikdar slišalo, da bi kak dober, v svoji veri dobro poučen in v resnici pobožen katoličan postal protestant. Nasprotno pa so oni protestanti, ki se povrnejo v katoliško cerkev, kar priznavajo protestanti sami, najučenejši in najpobožnejši ljudje.

Posebno v naših časih se vračajo protestantje ob smrtni uri v naročje katoliški cerkvi; nasprotno se pa še ni nikdar slišalo, da bi kak katoličan postal protestant v tem resnem trenutku, ko stopi duša pred večno Resnico, da jo ta sodi. — Edino ta izkušnja bi zadostovala, da nam pojasni, kako protestantstvo ne more veljati in da je le „katoliška vera edino prava.“

Torej — biti kristijan in biti katoličan je eno ter isto. Zunaj katoliške cerkve ni pravega krščanstva. Že pred 1600 leti je rekel škof in mučenik sv. Ciprijan: Kdor nima cerkve za mater, ne more imeti Boga za očeta.

Torej trditi, da je vse eno, naj sem katoličan ali protestant ali razkolnik, je isto, kakor reči: „Jaz imam pravo vero, naj sem pogan, turek, jud ali kristijan.“

A. M.

(Dalje prihodnjič.)

Izjava sv. Očeta Leona o svetnih in bogoslovskih vedah.

Pred nekoliko časom je sv. Oče Leon XIII. poslal pismo francoskim škofom in duhovnikom. V tem pismu mej drugim tudi omenja ved potrebne duhovnikom, in sicer svetnih in bogoslovskih ved, katerih naj si prisvojijo dijaki in bogoslovci. V klasični literaturi so se posebno odlikovali Petarij Thomassin, Mabillon, zlasti pa škof Bossuet, Meauxski „sokol“. Pa je bila tudi metoda proučevanju vzorna. Uk lepe literature, to je klasičnih jezikov je tem možem veliko pripomogel, da so postali vrli delalci v službi sv. cerkve ter je je tudi vsposobil, da so spisali izvrstne knjige. Te knjige visoko cenimo, še dandanes mnogo koristijo v obrambo in razširjenje sv. cerkve. Istina je, da lepoznanstvo, ki je predavajo krščanski in spretni učitelji, zamore vzbuditi vse kali intelektualnega in moraličnega življenja v mladini, dočim tudi ob enem usposobuje, da se mladenič uči prav soditi in fino in določno se izraziti*)

*) Tako je dolgih 36 let zlatomašnik o. Ladislav Hrovat poučeval dijake v klasičnih jezikih. Na njega zlati maši mu je govornik dekan g. Lavrenčič dal tole spričalo: »Božja beseda bila je Vam zvezda vodnica tudi pri poučevanju svetnih predmetov. Z navdušenjem slavili ste slavna dela naših očetov, z zanimanjem

To posebno velja o grški in latinski literaturi, ki ste shrambi mojsterskih del sv. vede, katero cerkev prišteva po pravici svojim najdražjim zakladom. Posebno se povdarjajo vaje v prozi in v poeziji. Nahajajo se še semtertje svetni in duhovni gospodje, ki latinsko dobro govorijo (škof Strosmajer) in tudi kujejo latinske pesmi (sv. Oče Leon XIII). V velikih semeniščih naj se bogoslovci pripravljajo s proučevanjem filozofije in teologije. Glede prve se priporoča učiteljem in semenišnikom proučevanje papeževe okrožnice z dne 4. avgusta 1879 o filozofiji sv. Tomo Akvinčana. Vsa zla sedanja so pouzročili napačni filozofični sistemi, „ki imajo le ime, pa ker izpodkopavajo vse temelje človeške vede, rodijo splošni skepticizem, subjektivizem in nevero.“ (Prav za prav se pa nemški racionalisti vso filozofijo vrgli med staro šaro). Pouk naravnih znanosti je tudi dandanes potreben. Zadosti pač določiti zakone, glavna dejstva in važne posledice, ni pa razlagati treba, kako se fizikalni zakoni pri tehniki in industriji uporabljajo na razne načine. Zelo važno je, da bogoslovci proučavajo teoretično filozofijo. To jim bode, kakor pravi učeni benediktinec Mabillon, v veliko pomoč, da bodo znali prav sklepati in soditi ter bodo tudi zmožni pravo vero braniti zoper zvižane in zofistične dokaze nasprotnikov.

Prave bogoslovskie vede so pa: Dogmatika, moralika, sv. pismo, cerkvena zgodovina in cerkveno pravo. Dasi se te vede v semenišču uče, naj se nadaljuje učenje ves čas življenja. Viri teologije, dočim je ona veda vere, so sv. pismo, odloki papeževi in sklepi cerkvenih zborov. Vendar pa teologija ne predava samo verskih resnic, ona je tudi preiskuje do jedra in kaže njene razmere do človeške pameti. S pomočjo filozofičnih podatkov je razlaga ter prilagodi potrebam obrambe in razširjenja sv. vere. Iz knjige „*summa theologiae*“ sv. Tome naj se bogoslovci uče sholastične teologije. To razlaga, kako naj oni bero zlato knjigo „*Catechismus romanus*“. Odlikuje se po bogastvu in natančnosti uka, po krasnem zlogu v pisavi ter je dragocen posnetek vse dogmatike in moralike.

Glede sv. pisma naj se opozarja na navode podane v okrožnici z dne 18. novembra 1893.

Pri cerkveni zgodovini se ne sme zabiti, da ona krije v sebi celo vrsto dogmatičnih fakt ali dejstev, katerim je naloga dogmatiko pojasniti. Ker pa cerkev, razun božjega vsebuje tudi človeški element, naj se po resničnosti obravnava in predava. Iz cerkvene zgodovine, na ta način študirane, se lahko dokaže resničnost in božji izvir krščanstva.

Cerkveno pravo je spojeno z raznimi vezmi s teologijo. Ono kaže, kako se veroznanstvo po-

čitali s svojimi učenci slavošpeve trojanskih junakov, marljivo nabirali z njimi cvetlice duševne po vrtu helenskem, temeljito razlagali umotvore klasikov grških, latinskih, ter priporočali njihove vrline — toda z ognjem svetim, visokočastiti gospod zlatomašnik, opozarjali ste na luč življenja, na studenec največjih kreposti, na božjega Sina in besedo njegovo. S tem ste dajali svojim učencem najboljšo oporo za življenje, da bi se med svetom ne izgubili, marveč krepostni ostali in zvesto služili Bogu in domovini. (Gl. »Dan«. 1899, str. 315.)

rablja z ozirom na vladanje cerkve, delitev sv. sakramentov, na pravice in dolžnosti cerkvenih služabnikov in uporabo časnih posestev, katerih cerkev potrebuje v svrhu svojega poslanstva.

Župnik Alojzij Kummer.

Razgled po domovini.

Z Brezij. Najlepše petje v letu 1900 se je razlegalo pri M. Pomagaj na Brezijah 19. marcija, ko je prem. g. knežškof Anton Bonaventzra sprejel 115 moških v družbo Marijino in 17. aprilja, ko so obiskale marijanske kongregacije iz blejske okolice z veleč. duh. svetnikom Ivanom Ažman to božjo pot.

F. B.

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

Nameni za mesec majnik 1900.

(Spis potrdili in blagoslovili sv. Oče.)

a) Glavni namen:

Spoštovanje verskih redov.

b) Posebni nameni:

11.) **Sv. Frančišek Hljeron.** Misijoni. Grešniki iz navade. Pospesovalci molitvenega apostoljstva.

12.) **Sv. Pankracij.** Vzgoja mladine. Zatajevanje samega sebe. Sirotišnice.

13.) **Sv. Servacij.** Katoliški časopisi. Zabranitev mešanih zakonov. Maturantje.

14.) **Sv. Pahomij.** Redovniki. Kat cerkev na Ruskem. Družine v pomanjkanju.

15.) **Sv. Zofija.** Stanovitnost ženske mladine v posvetnih nevarnostih. Na živcih bolni in božjastni. Verne duše v vicah.

16.) **Sv. Ivan Nepomuk.** Verske razmere na Českem. Izpovedniki.

17.) **Sv. Bruno.** Bolni duhovniki. Učitelji in učiteljice. Cerkev na Balkanu.

N.

Raznoterosti.

Katoliški duhovniki. L. 1851. je kolera strahovito morila ljudi na otoku Ré ob francoskem obrežju. Duhovniki škofije la Rochelle so bili uprav tedaj zbrani pri duhovnih vajah v ondotnem semenišču. Bilo jih je 300. Tu stopi škof v cerkveno ter izpregovori: „Dragi moji, vsi poznate nesrečo, ki je zadela en del moje škofije. Vaši ubogi sobratje tam na otoku so že onemogli in jih ni dovolj. Zato me prosijo, da bi jim šli vi pomagat. Ker je pa to smrtno nevarno, nočem nikogar zoper njegovo voljo tja poslati. Kdor hoče iti prostovoljno tja k bolnikom, za kolero bolnim, naj vstane.“ In vstalo je naenkrat vseh 300 duhovnikov. Škof je bil ganjen do solz in se jim je zahvalil. Taki so bili katoliški du-

hovniki ob vseh časih in taki bodo vedno ostali. Naj pride, kar hoče, duhovnik vstraja na svojem mestu in da tudi svoje življenje, če treba. le da izpolni svoje svete dolžnosti. — To vidimo na misijonih, to vidimo na bojnem polju, to vidimo za časa nalezljivih bolezni, povsod in vedno je duhovnik pripravljen, darovati se za trpeče človeštvo. Zato, slovenski narod, spoštuj svoje duhovnike, in prosi Boga, da pošlje vedno takih pobožnih in požrtvovalnih služabnikov v svoj vinograd.

—k—

Kakor želel, tako dobil. V gostilnici so sedeli ob večernem času kmetje okrog mize v veselem razgovoru. Jeden njih, ki se je štel za bolj prosvetljenega, je besedo napeljal tudi na duhovnike. Imenoval jih je „f...“ in pogreval o njih vse ono, kar je zajel iz vira svoje prosvetljenosti ter iz veri in cerkvi sovražnega časopisa. Kmetom tovarišem se je zdelo za nekaj časa vendar le preveč, in jeden se oglasi: „Kaj pa na smrtni postelji? Takrat pa le vsakdo rad vidi duhovnika poleg sebe.“ „Kaj?“ zavrne ga prosvetljenec, „jaz ne potrebujem nobenega „f...“. Prav vse eno mi je, če pri moji smrtni postelji stoji ta-le moj pudelj (ki ga je imel pri sebi) ali pa „f...“. — Vsi so se zgrozili ob teh besedah in molče zapustili gostilnico. Tudi zasramovalec je odšel. Na potu proti svojemu domu je moral iti čez travnik, po katerem je tekel skoro popolnoma izsušen potoček, in čezenj je vodila ozka brv. Pri prehodu čez to brv je mož izgubil ravnotežje; padel je z obrazom v malo lužo, in ker mu prevelika množina zavžitega vina ni dala vstati, je — z obrazom v luži vtonil. In poleg njega je stal njegov pudelj in gledal mrtvega gospodarja. Vsakdo, ki je to slišal, je spoznal v tem prst božji. Kakor si je želel, tako je tudi bilo. — In poročevalec, ki je to priobčil v „Stimmen vom Berge Karmel“ l. 1893, je pristavil sledeče: „Ta žalostnica se je resnično primerila. Piscu teh vrstic je znani tisti kraj.“

J.

„Gospod, ta-le podoba žali moj verski čut.“ Omi-kana in pobožna gospa je prišla v prodajalnico kupovat. Na steni je opazila sliko, ki je menda pripo-ročala benediktinski liker. Predstavljala je namreč debelušne menihe z rdečimi nosovi, z moleki ob pasu, sedeče okoli piske mize. Poleg te družbe je ležal sod likerja. Ko je gospa plačala blago, opom-nila je še trgovca govoreč: „Gospod, ta-le podoba na steni žali moj verski čut. Kar kdo veruje, to mu je sveto. Jaz verujem, da so benediktinci dobri in po-božni, redoma tudi zelo učeni možje; oni služijo Bogu na altarju, nikakor pa ne verujem, da bi po samo-stanih tako pijančevali, kakor kaže ta slika. Gospod, kakor žali mene, tako tudi druge, ki imajo še ver-skega čuta. Ogibali se bodo vaše prodajalnice zaradi take slike in izgubili bodele mnogo kupcev.“ Trgovec veli na te odkritosrčne besede blage gospe takoj od-straniti nečedno sliko in se gospej prav srčno zahvali za dobrohotne besede. Kolikrat bi lahko v podobnih slučajih postopalo enakim načinom tudi naše pobožno ženstvo. Slovenci! Vsaj Vi nikarte žaliti celotnih stanov radi morda enega, ki ni skozi prava vrata vstopil se v svoj poklic.

G.

Pobožnost je za vse dobra. V nekem mestu sta stanovala dva rokodelca. Prvi je imel pri vsem srečo, drugi pa skoro povsodi nesrečo. Komaj je preživljal

sebe in svojo družino, dasi se je trudil noč in dan. Njegov tovariš pa se ni posebno trudil, a je vendar lahko izhajal; po vrhu pa je bil še dobre volje in zadovoljen, pel je in žvižgal, da je bilo veselje. Neka dne ga popraša njegov nezadovoljni tovariš, če je morebiti izkopal zaklad, da je tako dobre volje. „Da, da“, mu odgovori. „tudi ti se lahko okoristiš, če hočeš, greva pa jutri na mesto, da ga vzdigneva.“ Drugo jutro jo zares odrineta na pot in sosed ga popelje namesto zaklad kopat — v cerkev k sveti maši. Govori mu te-le znamenite besede: „Glej, moj zaklad je sv. maša, ki se je udeležim vsak dan!“ Poslej sta oba hodila k sv. maši. Tudi prej nezadovoljni rokodelci si je izprosil od Boga blagoslova, poguma in srčnega veselja, ki se je kazalo v vsem njegovem življenju. — Glej, dragi bralec, morebiti tudi tebi ne gredo posli vselej srečno izpod rok. Morebiti se pritožuješ, da nimaš blagoslova pri svojem delu. Če je tako, nikar se ne mudi s praznimi tožbami, ampak pojdi rajše tudi ti v cerkev k sv. maši: „Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obloženi, jaz vas pokrepčam!“ glasi se sv. beseda. Prizadevaj si za ljubezen božjo in srčno pobožnost, saj pravi apostol: „Pobožnost je za vse dobra in ima obljube ne samo sedanjega, ampak tudi prihodnjega življenja.“

G.

Obhajilni zvonček. V srednjem veku so bili avstrijski vladarji dolgo časa tudi rimski cesarji in bili kot taki poglavarji vsega krščanskega sveta in branitelji katoliške cerkve. Jeden takratnih avstrijskih vladarjev — tedaj še nadvojvod — je bil tudi Ferdinand III. Imel je komaj dve leti starca Filipa Avguština. Z slednjim se je zgodilo to le: Ko je nekoč mimo vladarskega gradu duhovnik nesel sv. obhajilo, zaslišala je zvonček dečkova dvorna vzgojiteljica, in takoj padla na kolena, povzdignila roke in se trikrat potrkala na prsi. Mali nadvojvoda vpraša, kaj to pomenja. Odgovorila mu je: Zvonček naznanja, da duhovnik nese mimo sv. Rešnje Telc. — Za dalj časa je duhovnik zopet šel mimo gradu sv. popotnico. Prvi, ki je slišal glas zvončka, je bil mali princ Porinil je od sebe pred seboj stoječo jed, povzdignil nedolžne ročice, trkal se na prsi in hotel siloma poklekniti. Sedaj še-le je tudi vzgojiteljica zapazila zvonček, vzela ljubeznjivo dete v naročje in je nesla k oknu. Od tam pa je prosila mašnika svetega blagoslova za malega dečka. — To zgodbo je zapisal pisatelj Hoten (Hautin) in dostavil: „Res, avstrijski principi pijejo pobožnost tako rekoč že z mlekom vred.“

J.

Listek.

Leon XIII. o generalu Suvarovu. Ruski list „Ruskij Invalid“ je prinesel vest o avdienci polkovnika S. Kozlova pri sv. Očetu. Pri tej priliki je poklonil Kozlov sv. Očetu svoje delo: „Souvarow et ses portraits.“ Papež je radostno prejel to delo in rekel: „Zelo me veseli, da morem v Vatikanu sprejeti sorodnika velikega vojskovodja, ki je v Italiji stal na čelu ruski vojski, braneči pravico in resnico pred nepostavnim nasiljem. Vaš praded ni

bil samo izmed največjih vojskovodij, ampak tudi pravičen in krščanski človek. Spominj na Suvarova živi vsigdar v Italiji in ne izgine nikoli. Tudi v Vatikanu bo ostal njegov spomin neizbrisljiv.“ Nato je govoril sv. Oče s polkovnikom o veliki sili in moči ruske države, naglašal je, kako zelo želi, da država ruska raste, da se krepí in jači ter da se vedno bolj zbližujeta Vatikan in Petrograd.

M. K.

Škofijska kronika.

Letošnji novomašniki četrtoletniki iz ljubljanskega semenišča so gg: Ivan Ev. Bešter, rojen 7. decembra 1873 na Jamniku, župnija Selica. Gimnazijo izvršil v Ljubljani 1888—1896. — Karol V. Čerin, rojen 22. decembra 1877 v Zagoriji ob Savi, župnija Zagorije ob Savi. Gimnazijo izvršil v Ljubljani 1888—1896. — Anton Pušč. Čop, rojen 16. januarja 1876 na Rodinah, župnija Breznica. Gimnazijo izvršil v Ljubljani 1888—1896. — Karol B. Gnidovec, rojen 26. oktobra 1877 v Velikem Lipovci, župnija Ajdovec. Gimnazijo izvršil v Novem mestu 1888—1896. — Frančišek Pavl. Kralj, rojen 24. marcija 1875 v Strugah, župnija Struge. Gimnazijo dokončal v Ljubljani 1896. — Evgen Legat, rojen 21. dec. 1876 v Zagoriji na Krasu, župnija Zagorije na Krasu. Gimnazijo dovršil v Ljubljani 1888—1896. — Fr. Ks. Majdič, rojen 30. nov. 1874 v Dobrlevem, župnija Čemšenik. Gimnazijo izvršil v Ljubljani 1888—1896. — Jakob Ml. Ogrizek, rojen 26. aprilja 1874 v Matenji vasi, župnija Slavina. Gimnazijo izvršil v Ljubljani 1888—1896. — Ivan Obgl. Plahutnik, rojen 2. avgusta 1878 v Ljubljani. Gimnazijo izvršil v Ljubljani 1888—1896. — Josip Pravhar, rojen 4. novembra 1874 v Voklem, župnija Št. Jurij pri Kranju. Gimnazijo izvršil v Ljubljani 1888—1896. — Josip Sever, rojen 12. marcija 1877 v Retečah, župnija Škofija Loka. Gimnazijo izvršil v Ljubljani 1888—1896. — Anton Pad. Skubic, rojen 24. marcija 1876 v Panchah, župnija Lipoglav. Gimnazijo izvršil v Ljubljani 1888—1896. — Valentin Zabret, rojen 30. avgusta 1875 v Britofu, župnija Predoslje. Gimnazijo izvršil v Ljubljani 1888—1896.

Eno leto v naprej posvečeni, po grškem jeziku „presbitri“ imenovani tretjeletniki so gg. Ivan Obgl. Erjavec, rojen 31. avgusta 1887 v Medvodah, župnija Preska. Začel gimnazijo v Ljubljani 1889 in jo dovršil 1897. Frančišek Ks. Gabršek, rojen 29. decembra 1875 na Holmci, župnija Holmec. Gimnazijo izvršil v Ljubljani 1889—1897. — Jakob Ml. Kalan, rojen 6. aprilja 1877 v Mišačah, župnija Dobráva pri Kropi. Gimnazijo izvršil v Ljubljani 1889—1897. — Anton Pad. Lombár, rojen 18. junija 1877 v Babinem vrtu, župnija Trstenik. Gimnazijo dovršil v Ljubljani 1889—1897. — Anton Pad. Merkún, rojen 4. julija 1876 na Studenci, župnija Ig. Gimnazijo izvršil v Ljubljani 1889—1897. — Ivan Krst. Miklavčič, rojen 24. junija 1876 v Škofiji Loki, izvršil gimnazijo v Ljubljani 1889—1897. — Matija Okoren, rojen 4. februarja 1875 v Št. Juriji pri Kranju. Gimnazijo dokončal v Ljubljani 1897. — Jakob St. Razboršek, rojen 16. avgusta 1876 v Dobrlevem, župnija Čemšenik. Gimnazijo izvršil v Ljubljani 1889—1897.

x.